

Qalib ordumuzun şanlı tarixi

Müasir dövrdə qürurla deyə bilərik ki, ölkəmiz iqtisadi və siyasi nailiyyətlərə imza atmaqla yanaşı, ordu quruculuğu prosesində də böyük uğurlar əldə edib. Dövlətimizin yürütdüyü uğurlu siyasi kurs nəticəsində ordumuz müasir standartlar əsasında formalaşib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən köklü islahatlar sayəsində bu gün Azərbaycan Ordusu regionun ən güclü hərbi strukturlarından birinə çevrilib.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqdə ilk demokratik respublika olaraq xalqımızın dövlətçilik tarixində özünəməxsus rol oynadı və yeni milli dəyərlərlə tarixləşdi. 1918-ci il iyunun 26-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının qərarı ilə Əlahiddə Azərbaycan Korpusu yaradıldı. Bu qərar Şərqlin ilk demokratik hökumətinin öz ordusunu yaratmasına hüquqi əsas verdi. 1918-ci il mayın 28-də qəbul edilmiş "İstiqlal bəyannaməsi"ndə qeyd edilirdi ki, Azərbaycan özünü xarici müdaxilələrdən müdafiə etmək, daxili düşmən qüvvələrini zərərsizləşdirmək üçün nizami orduya malik olmalı, özünün silahlı qüvvələrini yaratmalıdır. 1919-cu ilin sonlarında şəxsi heyəti 25 min nəfər olan Azərbaycan Ordusunun 1920-ci ildə 40 min nəfərə çatdırılması planlaşdırılırdı.

AXC Sovetlər imperiyası tərəfindən ilhaq edildikdən sonra hərbi nazirlik ləğv olundu və ordu quruculuğu prosesi başa çatdırıla bilmədi. 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi yenidən bərpa olunduqdan sonra, oktyabrın 9-da milli ordunun yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti qərarı qəbul etdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 22 may 1998-ci il tarixli Fərmanına əsasən, Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı gün - 26 iyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Günü elan edildi.

Əsas Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qo-

yulmuş Azərbaycan Ordusunun tarixi ənənələri bu gün yeni müstəvidə qorunub saxlanılır və inkişaf etdirilir. Bütün bunlar Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ciddi səyləri nəticəsində mümkün oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi və uzaqqören siyasəti nəticəsində ordu quruculuğu prosesi ölkəmizdə mütəşəkkil, qüdrətli ordu yaratmağa imkan verdi və gələcəkdə

Ordun xalqın dövlətçiliyinin əsas sütunlarından biri, dövlətin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün təminatçısıdır. Tarixən də belə olub, indi də belədir. Sürətlə dəyişərək yenidən formalaşan çağdaş dünyada nizamında dövlətlərin qüdrəti və nüfuzu müxtəlif meyarlarla yanaşı, ordusunun gücü ilə də müəyyən olunur. Azərbaycan Ordusunun tarixi mübarizə, fədakarlıq və sarsılmaz Vətən sevgisi üzərində qurulmuş şanlı bir yolun təcəssümüdür. Bu ordu təkə silah yolu ilə deyil, milli ruhu, mənəvi dəyərləri və xalq-ordu birliyi ilə tarix yazan qalib ordudur. Qalib ordumuzun keçdiyi yol milli qürurumuzun, eylməz ruhumuzun və müstəqilliyimizi, suverenliyimizi qorumaq əzminin bariz nümunəsidir. Ordumuz tarix boyu ən ağır sınaqlardan üzünə çıxaraq sübut etmişdir ki, Azərbaycan torpaqlarının sahibi olan xalq onu qorumağa da, azad etməyə də qadirdir.

anlayırdı; Azərbaycanda hakimiyyətə gəldikdən sonra 1971-ci il iyunun 20-də Cəmiyyət Naxçıvanski adına ittihaslaşdırılmış hərbi məktəbi yaratdı. Həminin Ümummilli Lider Azərbaycanlı gənclərin Bakı Ali Birləşmiş Komandanlıq Məktəbinin və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik Məktəbinin, eləcə də SSRİ-nin digər hərbi məktəblərinə güməşli şərtlərlə qəbul olunmasına da nail olmuşdu. Bu gün tam əminliklə, qürurla deyə bilərik ki, C.Naxçıvanski adına Hərbi

ilin sonlarında qoyuldu. 1993-cü ilin iyun ayında xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə gələn Ulu Öndər Heydər Əliyevin ağır və çətin reallıqlar şəraitində ilk həyata keçirdiyi tədbirlərdən biri də ordu quruculuğu ilə bağlı oldu. 1993-cü il noyabrın 2-də televiziya və radio ilə xalqa tarixi müraciətində "İndi bizim ordumuz yaranmalı və qurulmalıdır", - deyən Ulu Öndər hamını bu yolda fədakar mübarizəyə, Azərbaycanın müdafiəsinə xalqma çağırırdı. Məhz bu mürə-

raq 1996-cı ildə "Planlaşdırma və analiz prosesi" proqramına, 2001-ci ildə isə "Fərdi Tərəfdaşlıq üzrə Əməliyyat Planı"na daxil oldu. Görülən işlərin nəticəsi olaraq iki mindən çox Azərbaycan hərbiçisi NATO proqramlarında və digər ikitərəfli əməkdaşlıq proqramlarında iştirak edərək ərsəyə son hərbi yenilikləri mənimsədi. Beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin tərkibində Koso- vada, Əfqanıstanda və İraqda zəngin təcrübə qazanan və öz standartlarını NATO standartlarına uyğunlaşdıraraq Azərbaycan Ordusu modern orduya çevrildi.

Ordu ilə xalq arasındakı əlaqələri yeni səviyyəyə qaldıran Ulu Öndər bu əlaqələri daha da səmimiləşdirdi. Bütün fəaliyyətində xalqa güvənən, xalqın etimadına arxalanan Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqı ordunun güc mənbəyi, ordunu xalqın bir hissəsi hesab edirdi və əmin idi ki, xalqın orduya belə mənası, xalqın ordunu qayğı ilə ehatələməsi ordunun inkişafı və möhkəmlənməsinin əsas şərtlərindən biridir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev ordu quruculuğu prosesini dövlətin müstəsna səlahiyyətləri səviyyəsinə qaldırdı. Ordunu siyasətdən kənarlaşdıraraq ölkə Konstitusiyasından irəli gələn vəzifələrə xidmət göstərməsini təmin etdi, ordunun formalaşmasını, təşkilatlanmasını və təchizatını qəbul edilmiş qanunlarla normallaşdırdı. Orduya vahid komandanlığın praktiki əsaslarını yaraşdıraraq idarəetmə strukturlarına qarşı məsuliyyəti ciddiləşdirdi və ordu quruculuğunu dövlət quruculuğunun digər sahələri ilə üzvi şəkildə əlaqələndirdi. Ordu dövlət qayğısı ilə ehatə olundu, tələbatları ödənilirdi və bu istiqamətdə dövlətin bütün orqanlarının cavabdehliyi artırıldı. Dövlətin və xalqın mənafehlərinə cavab verən hərbi siyasət müəyyənləşdirildi; bununla da ordu quruculuğunun vəzifələri və icra yolları konkretləşdirildi və dövlətin yetərli müdafiə qabiliyyətinin yara- dılması üçün əməli addımlar atıldı.

(ardı var)

Günay TAĞIYEVA
"Azərbaycan Ordusu"

daha da möhkəmlənməsi üçün əsaslı zəmin yaratdı.

Ordumuz yaradılmasına başlanıldığı vaxtdan müxtəlif təzyiqlərə məruz qaldı. Həm xaricdən, həm də daxildən göstərilən təzyiqlərin əsas məqsədi Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcudluğunun qarşısını almaq idi. Sovet hakimiyyəti dövründə də azərbaycanlılara qarşı fərqli hərbi siyasət aparılırdı. Çar dövründən fərqli olaraq bu zaman azərbaycanlı gənclər hərbi xidmətə çağırılırdılar. Lakin onlar əsasən tikinti yönümlü hərbi hissələrdə xidmət edirdilər. Bu siyasət azərbaycanlılar arasında hərbi elminə dərinlən yiyələnən, müasir silahlarla rəftar etməyi bacaran hərbiçilərin hazırlanmasına imkan verməmək məqsədi daşıyırdı.

Ulu Öndər bu siyasətin mahiyyətini tam dəqiqliyi ilə

Lisey milli zabıt kadrlarının hazırlanmasında və Silahlı Qüvvələrimizin formalaşmasında müstəsna rol oynayıb.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ölkəmiz hərbi sahədə ciddi böhranla üzləşdi. Nizami orduya malik olmayan Azərbaycanın qarşısında duran əsas məsələ Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə vəziyyəti nəzarət altına almaq idi və bu, çox çətinliklə həyata keçirilirdi. Ordunun maddi-texniki təminatı sahəsində də problemlər vardı. Ancaq təcridcən müharibədəki mövqə məğlubiyyətlərinin qarşısını almaq üçün ölkənin bütün imkanları milli ordu quruculuğuna səfərbər edildi. Könüllü taborlar nizamı orduya doğru ilk ciddi addımlar atıldı. Səfərbərlik və orduya çağırış işi nizamlandı.

Ölkəmizdə peşəkar ordu quruculuğunun əsası 1993-cü

ciət ordunun qüdrətli olmasına diqqət yönəldi. Ordu vahid komandanlıq ətrafında birləşdirildi və nizami ordu yaradıldı. Həmin vaxtdan ordu quruculuğuna elmi prinsiplər yanaşıldı, elmi əsaslarla davam etdirildi və ordu siyasi təsirlərdən xilas edildi.

Beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması üçün Azərbaycan Ordusunda bir sıra önəmli addımlar atıldı. 1990-cı illərin ortalarından başlayaraq Azərbaycanın NATO ilə sıx və səmərəli əməkdaşlığı ordu quruculuğu prosesinin təkmilləşdirilməsinə, Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsinə və müasir standartlara uyğunlaşdırılmasına səbəb oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqören siyasəti nəticəsində 1994-cü ilin əvvəllərində Azərbaycan NATO-nun "Sülhə naminə tərəfdaşlıq" proqramına qoşuldu; bu əməkdaşlığın davamı ola-